

Seat No. : _____

DN-121

December-2013

M.Com. (Sem.-I)

402 : Financial Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) નાણાકીય સંચાલનની ઉત્પત્તિ સમજાવો. 7
Explain the evolution of Financial Management.
- અથવા/OR**
- નાણાકીય નિર્ણયોના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.
Explain various types of Financial Decisions.
- (બ) ગમે તે બે લખો. 4
Attempt any **two** :
- (i) નાણાકીય સંચાલનના કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો.
Discuss scope of Financial Management.
- (ii) તરલતા વિ. નફાકારકતા
Liquidity v/s. Profitability
- (iii) નાણાકીય મેનેજરની ઉભરતી ભૂમિકા સમજાવો.
Explain emerging role of Finance Manager.
- (ક) નીચેના જવાબ આપો : 3
Answer the following :
- (i) સંપત્તિ મહત્તમીકરણ એટલે શું ?
What is Wealth Maximisation ?
- (ii) નાણાકીય સંચાલનની વ્યાખ્યા આપો.
Define Financial Management.
- (iii) દરેક શેરની આવક (Earnings per share) કેવી રીતે ગણાય છે ?
How earnings per share is calculated ?
2. (અ) શ્રીમાન એક્સ વાર્ષિક 10,000 લેખે 5 વર્ષ માટે બેંકમાં 10% વ્યાજે જમા કરે છે. આ એન્યુઈટીનું મૂલ્ય 5 વર્ષના અંતે કેટલું થશે ? ગણતરીને સમય-સારણી (Time-line) પર દર્શાવો. 7
Mr. X deposits ₹ 10,000 annually in a bank for 5 years @ 10% p.a. What will be the value of this annuity at the end of 5 years ? Also show it on Time-Line.

અથવા/OR

જોખમ એટલે શું ? જોખમ માપણીની પદ્ધતિઓ સમજાવો.
What is Risk ? Explain the methods of measurement of Risk.

(બ) ગમે તે બે લખો : 4

Attempt any **two** :

- (i) શૂન્ય કૂપન બોન્ડ સમજાવો.
Explain Zero Coupon Bond.
- (ii) નાણાંનું સમય-મૂલ્ય શા માટે છે ?
Why there is time value of money ?
- (iii) બોન્ડના જુદા-જુદા પ્રકારો જણાવો.
State various types of Bond.

(ક) નીચેના જવાબ આપો : 3

Answer the following :

- (i) ચક્રવૃદ્ધિ (Compound) મૂલ્ય એટલે શું ?
What is Compound Value ?
- (ii) સુરક્ષા બજાર રેખા એટલે શું ?
What is Security Market Line ?
- (iii) સીએપીએમ (CAPM) મોડેલ જણાવો.
State CAPM Model.

3. એક કંપનીને ₹ 4,00,000 ના રોકાણની તક છે કે જેમાં ધારેલો ચોખ્ખો રોકડ પ્રવાહ (કરવેરા બાદનો અને ઘસારા પહેલાનો) નીચે મુજબ છે : 14

વર્ષ	ચોખ્ખો રોકડ પ્રવાહ
1	70,000
2	70,000
3	70,000
4	70,000
5	70,000
6	80,000
7	1,00,000
8	1,50,000
9	1,00,000
10	40,000

મૂડી પડતર 10% લઈને, ગણતરી કરો.

(અ) પરત આય સમય

- (બ) ચોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય (ક) નફાકારકતા આંક
 (ડ) 10% અને 15% ડિસ્કાઉન્ટીંગ ફેક્ટર લઈને આંતરિક વળતરનો દર
 A company has an investment opportunity costing ₹ 4,00,000 with the following expected net cash flow (i.e. after tax and before depreciation) :

Year	Net Cash Flow
1	70,000
2	70,000
3	70,000
4	70,000
5	70,000
6	80,000
7	1,00,000
8	1,50,000
9	1,00,000
10	40,000

Using 10% cost of capital, determine :

- (a) Pay-Back Period
 (b) Net Present Value
 (c) Profitability Index
 (d) Internal Rate of return with 10% and 15% discounting factor.

અથવા/OR

- (અ) નીચેની માહિતી પરથી ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડીની ગણતરી કરો.

10

એકમ-દીઠ પડતર

(₹)

કાચો માલ	80
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	30
શિરોપરી ખર્ચા	<u>60</u>
(ઘસારા વગર)	
કુલ પડતર	<u>170</u>

વધારાની માહિતી :

વેચાણ કિંમત	₹ 200 એકમદીઠ
ઉત્પાદન	52,000 એકમ વાર્ષિક
કાચા માલનો સ્ટોક	સરેરાશ 4 અઠવાડિયા

અર્ધતૈયાર માલનો સ્ટોક	સરેરાશ 2 અઠવાડિયા
(પૂરા મટીરીયલ સાથે 50% પૂર્ણતા લેવલ)	
તૈયાર માલનો સ્ટોક	સરેરાશ 4 અઠવાડિયા
લેણદારો પાસેથી મળેલ મુદત	સરેરાશ 4 અઠવાડિયા
દેવાદારોની મુદત	સરેરાશ 8 અઠવાડિયા

બેંકમાં રોકડ રકમ ₹ 1,00,000 રાખવાની આશા છે.

ઉત્પાદન વર્ષના 52 અઠવાડિયા એક સમાન રીતે ચાલશે તેવું અનુમાન કરો. બધા જ વેચાણ ઉધાર વેચાણ છે. ગણતરી વખતે તમે કરેલી બીજી કોઈપણ ધારણાઓ જણાવો.

From the following information, you are required to estimate net working capital.

	Cost per unit (₹)
Raw Material	80
Direct Labour	30
Overhead (excluding depreciation)	<u>60</u>
Total cost	<u>170</u>

Additional Information :

Selling price	₹ 200 per unit
Output	52,000 units p.a.
Raw material in stock	Average 4 weeks
Work in progress	Average 2 weeks
(Assume 50% completion stage with full material)	
Finished goods in stock	Average 4 weeks
Credit allowed by Supplier	Average 4 weeks
Credit allowed to Debtors	Average 8 weeks

Cash at bank is expected to be ₹ 1,00,000. Assume that production is carried out at even pace during 52 weeks of year. All sales are on credit basis. State any other assumptions that you might have made while computing.

(બ) મૂડી બજેટીંગના મહત્વની ચર્ચા કરો.

4

Discuss importance of Capital Budgeting Decisions.

4. (અ) એક કંપની પાસે નીચે મુજબની ચોક્કસ પડતર તેના ચોપડા મૂલ્ય અને બજાર મૂલ્ય ભાર સાથેની છે.

7

મૂડીનો પ્રકાર	પડતર	ચોપડા મૂલ્ય ભાર	બજાર મૂલ્ય ભાર
શેરમૂડી	15%	0.50	0.52
પ્રેફરન્સ શેર	12%	0.30	0.28
ડિબેનચર	10%	<u>0.20</u>	<u>0.20</u>
		1.00	1.00

ચોપડા મૂલ્ય ભાર અને બજારમૂલ્ય ભારનો ઉપયોગ કરી ભારિત સરેરાશ પડતરની ગણતરી કરો.

A company has the following specific cost along with book and market value weights.

Types of Capital	Cost	Book value weights	Market value weights
Equity	15%	0.50	0.52
Preference shares	12%	0.30	0.28
Debentures	10%	<u>0.20</u>	<u>0.20</u>
		1.00	1.00

Calculate weighted average cost of capital, using book value weights and market value weights.

અથવા/OR

- (અ) (1) કાર્યકારી લિવરેજ, નાણાકીય લિવરેજ અને કમ્બાઈન્ડ લિવરેજની ગણતરી કરો.

વેચાણ-1,00,000 એકમો, એકમદીઠ કિંમત ₹ 2, રકમ ₹ 2,00,000.

એકમદીઠ ચલિત પડતર - ₹ 0.70

સ્થિર પડતર - ₹ 1,00,000

વ્યાજની રકમ - ₹ 3,668

- (2) નાણાકીય અને ઓપરેટીંગ લીવરેજ કયુ કોમ્બીનેશન બનાવે છે ?

(અ) જોખમી પરિસ્થિતિ (બ) આઈડીયલ પરિસ્થિતિ

- (1) Calculate the degree of operating leverage, degree of financial leverage and combined leverage from following data :

Sales 1,00,000 units at ₹ 2 per unit is ₹ 2,00,000.

Variable cost per unit at ₹ 0.70

Fixed cost ₹ 1,00,000

Interest charges ₹ 3,668

(2) Also state, which combination of operating and financial leverage constitute :

(a) Risky situation and (b) Ideal situation

(બ) ગમે તે બે લખો.

4

Attempt any **two** :

(i) લાંબાગાળાના નાણાકીય સ્રોત જણાવો.

List sources of long-term finance.

(ii) મૂડી-માળખાનો ચોખ્ખી આવકનો (NI) નો ખ્યાલ સમજાવો.

Explain Net Income (NI) Approach of capital structure.

(iii) “જાળવી રાખેલ કમાણી એ પડતરમુક્ત નાણાકીય સ્રોત છે.” શું તમે આ વિધાનથી સહમત છો ?

“Retained Earnings is a cost free source of finance”. Do you agree with the statement ?

(ક) નીચેના જવાબ લખો :

3

Answer the following :

(i) કાર્યકારી લિવરેજ એટલે શું ?

What is Operating Leverage ?

(ii) વોલ્ટરના ડિવિડન્ડ મોડેલનું સૂત્ર જણાવો.

Give formula of Walter’s dividend model.

(iii) મૂડી માળખું એટલે શું ?

What is Capital Structure ?

5. નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત લખો :

14

Attempt any **seven** from the following :

(i) ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડી એટલે શું ?

What is Net Working Capital ?

(ii) પરત આય મુદત એટલે શું ?

What is Pay-back period ?

(iii) નાણાંના સમય મૂલ્યની વ્યાખ્યા આપો.

Define Time-Value of Money.

(iv) મૂડીની પડતર એટલે શું ?

What is Cost of Capital ?

- (v) ડિવિડન્ડ નીતિઓનું વર્ગીકરણ જણાવો.
State classification of Dividend Policies.
- (vi) કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત માટેના નાણાંકીય ખ્યાલો જણાવો.
State approaches of financing for working capital requirements.
- (vii) બજાર જોખમ એટલે શું ?
What is Market Risk ?
- (viii) પ્રમાણિત વિચલન એટલે શું ?
What is Standard Deviation ?
- (ix) જોખમ અને વળતરનો ખ્યાલ જણાવો.
State concept of Risk & Return.
- (x) નાણાંકીય નિર્ણયોના પ્રકાર જણાવો.
List types of Finance Decisions.
-

